

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Crèdits	0,72 de presencials (18 hores) 2,28 de no presencials (57 hores) 3 de totals (75 hores).
Grup	Grup 1, AN (Campus Extens)
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria Margalida Pons Jaume margalida.pons@uib.es	11:30h	13:30h	Dimecres	22/09/2014	23/01/2015	BG09
	12:00h	13:30h	Dimarts	09/02/2015	29/05/2015	BG09

Contextualització

L'assignatura La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània pretén contribuir al coneixement i a la contextualització de les principals línies de crítica literària desenvolupades en l'àmbit català entre els segles XIX i XXI. Aquest objectiu es concreta en l'adquisició de tres habilitats: *a)* la comprensió de la diversitat de funcions que la crítica ha desenvolupat en diferents contextos històrics i de les implicacions socials i ideològiques del discurs crític en el marc del camp literari; *b)* la valoració de les contribucions de la crítica als processos de canonització, a la construcció (o desconstrucció) de la idea de "literatura nacional" i al contacte intercultural; *c)* la identificació dels discursos teòrics subjacents a l'enunciació crítica.

Sense pretensions d'exhaustivitat, l'assignatura abordarà un espectre ampli d'autors, des dels erudits de mitjan segle XIX, com Manuel Milà i Fontanals, fins als "anònims" del segle XX, com el bloguer El Llibreter (2005-2011), passant per -entre molts altres- Antoni Rubió i Lluch, Josep Yxart, Joan Sardà, Miquel dels Sants Oliver, Carles Riba, Josep M. Castellet, Joaquim Molas, Joan Fuster, Joan Triadú, Joan Ferraté, Àlex Broch i els crítics i crítiques de les darreres dècades (tant aquells que actuen en plataformes periodístiques o mediàtiques com els acadèmics, els híbrids i els que convencionalment han estat denominats "independents").

Partint que la noció de "crítica literària catalana" és lluny de ser evident, l'assignatura abordarà l'objecte i el repertori de la crítica (la literatura catalana com a camp en procés constant de transformació). Oferirà una panoràmica sintètica de la crítica des del romanticisme fins a l'actualitat, prestarà atenció a les plataformes d'expressió (històries de la literatura, revistes, suplementes de premsa, espais digitals...), els gèneres i àmbits d'actuació (assaigs, articles, ressenyes, posts...) i reflexionarà sobre la incidència de la crítica en la noció de cultura, en la construcció de la canonicitat i en les definicions identitàries (nacionalitat, transnacionalitat, globalització). Ens interessa també tractar qüestions de distinció (el paper dels crítics "estrangers" en la legitimació de la literatura catalana, l'antòleg com a crític), de funció (caràcter programàtic versus caràcter prescriptiu, compromís, caràcter resistent) i de connectivitat (la progressiva incorporació de discursos teòrics

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

a una tradició crítica tradicionalment historicista). Així mateix, examinarem el caràcter polèmic de la crítica a partir de la revisió d'algunes controvèrsies i debats contemporanis.

Requisits

Essencials

Domini dels conceptes bàsics de la teoria literària contemporània i familiaritat amb els procediments metodològics i àrees d'estudi de la literatura comparada.

Recomanables

Competència lectora en llengua anglesa.

Competències

Específiques

- * COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. Que els estudiants adquireixin la capacitat de reconèixer diferents models d'explicació historicocrítica dels texts des de disciplines auxiliars procedents d'altres ciències, principalment humanístiques.
- * COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 12. Que els estudiants adquireixin la capacitat de proposar hipòtesis de treball en la investigació sobre la llengua o la literatura catalanes, i sobre el patrimoni cultural immaterial en general, a partir dels recursos metodològics de les diferents teories lingüístiques o literàries contemporànies.

Genèriques

- * COMPETÈNCIA BÀSICA 6. Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.
- * COMPETÈNCIA GENERAL 2. Que els estudiants tinguin la capacitat de desenvolupar treballs d'iniciació a la investigació en el camp de la filologia catalana.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Definició i problemàtica de la noció 'crítica literària catalana'
2. Del científisme naturalista a la liquiditat actual: panoràmica històrica
3. Plataformes d'expressió, gèneres i àmbits d'actuació

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

4. Incidència de la crítica en els processos de canonització i de construcció identitària
5. Crítica, política i polèmica: debats i controvèrsies

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes teòriques	Grup gran (G)	Les sessions teòriques es dedicaran a l'exposició i contextualització dels continguts fonamentals del temari. En seran agents tant la professora (explicacions a classe) com els alumnes (exposicions orals). Ocasionalment, també hi podran participar ponents externs.	15
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà (M)	Aquesta modalitat inclou totes les activitats que impliquen l'aplicació dels continguts teòrics de l'assignatura: debats, conducció de seminaris, etc.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Dossier de ressenyes	L'estudiant elaborarà un dossier de deu ressenyes crítiques elaborades a partir dels textos treballats a l'assignatura o d'altres que prèviament haurà pactat amb la professora. El dossier s'haurà de lliurar al final del semestre.	17
Estudi i treball autònom individual	Treball de recerca	L'estudiant elaborarà un treball de recerca original sobre un debat crític contemporani. Aquest treball haurà de constar necessàriament de dues parts: a) selecció, recollida i presentació de documentació (per exemple, recopilació dels articles crítics d'un determinat autor o vinculats amb una determinada polèmica); b) anàlisi crítica dels materials aportats; aquesta anàlisi haurà de tenir l'extensió mitjana habitual en els articles de recerca (entre 15 i 20 pàgines). El treball s'haurà de lliurar durant els períodes d'avaluació contemplats al pla d'estudis.	40

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura es basa en tres procediments: la conducció de seminaris, l'elaboració de ressenyes crítiques i la confecció d'un treball de recerca original. Pel fet que s'ha de dur a terme durant el període lectiu i en presència del grup classe, el primer d'aquests procediments és no recuperable. Els altres dos són recuperables en els períodes d'avaluació prevists al reglament que regula els estudis de postgrau.

La conducció de seminaris consistirà a presentar al grup classe un article d'entre els que proposarà la professora al dossier de l'assignatura. Aquesta presentació comportarà tres tasques: a) preparació d'un qüestionari de debat que cal facilitar a la resta de la classe amb una setmana d'anticipació; b) exposició oral del l'article (20 minuts); c) moderació del debat sobre l'article (30 minuts).

El dossier de ressenyes crítiques consistirà en una recopilació de 10 recensions de textos treballats a l'assignatura (alternativament, es poden ressenyar, prèvia consulta amb la professora, textos no tractats directament al curs però que s'hi relacionin de manera clara). L'extensió aproximada de cada una de les ressenyes ha de ser de dues pàgines. En funció del nombre d'estudiants matriculats al curs, i amb el consentiment explícit de cada alumne/a, les ressenyes es podran fer públiques a la plataforma virtual de l'assignatura (Campus Extens). El dossier s'ha d'anar elaborant durant el curs i s'ha de lliurar complet al final del semestre.

El treball de recerca ha de versar sobre un debat crític contemporani. Només a tall d'exemple, algunes mostres d'aquests debats podrien ser: la tensió entre poètiques del silenci i poètiques de l'oralitat; la funció del crític en la cultura catalana contemporània en l'era de la globalització; les polèmiques sobre la viabilitat de Carner [o altres autors] com a model literari; el sentit actual del concepte de "crítica militant". El treball no es podrà limitar a ser una síntesi de materials, sinó que ha de contenir una hipòtesi de recerca, uns objectius ben definits, un estat de la qüestió, una explicació de la metodologia utilitzada i unes conclusions elaborades. Haurà de constar necessàriament de dues parts, una de documental (en forma de recopilació de textos) i una altra d'analítica (amb una extensió aproximada de 15-20 pàgines). El treball s'haurà de lliurar durant els períodes d'avaluació prevists al reglament dels estudis de postgrau.

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Aquesta modalitat inclou totes les activitats que impliquen l'aplicació dels continguts teòrics de l'assignatura: debats, conducció de seminaris, etc.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

Dossier de ressenyes

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	L'estudiant elaborarà un dossier de deu ressenyes crítiques elaborades a partir dels textos treballats a l'assignatura o d'altres que prèviament haurà pactat amb la professora. El dossier s'haurà de lliurar al final del semestre.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	30% amb qualificació mínima 5

Treball de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	L'estudiant elaborarà un treball de recerca original sobre un debat crític contemporani. Aquest treball haurà de constar necessàriament de dues parts: a) selecció, recollida i presentació de documentació (per exemple, recopilació dels articles crítics d'un determinat autor o vinculats amb una determinada polèmica); b) anàlisi crítica dels materials aportats; aquesta anàlisi haurà de tenir l'extensió mitjana habitual en els articles de recerca (entre 15 i 20 pàgines). El treball s'haurà de lliurar durant els períodes d'avaluació contemplats al pla d'estudis.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A principi de curs la professora proporcionarà als estudiants la relació de materials de lectura obligatòria. Aquests materials es podran adquirir en format de dossier al servei de reprografia. La bibliografia de suport relacionada en aquesta secció és purament orientativa i inclou només entrades relatives a la literatura catalana. S'anirà completant amb referències teòriques d'abast general que es facilitaran a classe o es penjaran a la plataforma virtual de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- Bartrina, Francesca (2005). "La crítica literària feminista a Catalunya en els darrers trenta anys". *Literatures. Segona època*, 3. 89-102. En línia: http://www.traces.uab.es/tracesbd/literatures/2005/literatures_a2005n3p89.pdf
- Bou, Enric (dir.) (2009). *Panorama crític de la literatura catalana. Vol. VI: Segle XX: de la postguerra a l'actualitat*. Barcelona: Vicens Vives.
- Bou, Enric (dir.) (2010). *Panorama crític de la literatura catalana. Vol. V: Segle XX. Del modernisme a l'avantguarda*. Barcelona: Vicens Vives.
- Broch, Àlex (2005). "L'evolució de la crítica literària a Catalunya". *Literatures. Segona època*, 3. 61-68. En línia: http://www.traces.uab.es/tracesbd/literatures/2005/literatures_a2005n3p61.pdf
- Broch, Àlex (2007). *Sobre poesia catalana. Lectures crítiques, 1973-2006*. Barcelona: Proa.
- Broch, Àlex (1980). *Literatura catalana dels anys setanta*. Barcelona: Edicions 62.
- Bru de Sala, Xavier (1999). *El descrèdit de la literatura*. Barcelona: Quaderns Crema.
- Castellet, Josep M. (1987). *L'hora del lector. Seguit de Poesia, realisme, història*. Barcelona: Edicions 62.
- Clotet, Jaume i Quim Torra (eds.) (2010). *Les millors obres de la literatura catalana (comentades pel censor)*. Barcelona: A Contravent.
- DD. AA. (1988). Monogràfic sobre crítica. *Lletra de Canvi*, 4 (febrer).
- DD. AA. (1992). *1991. Literatura*. Barcelona: Empúries.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

- DD. AA. (1993). *Creació i crítica en la literatura catalana*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- DD. AA. "La crítica literària als Països Catalans". *Serra d'Or*, 472 (abril).
- DD. AA. (2008). *Les revistes literàries a la Catalunya d'entreguerres. Crítica, recepció, traducció*. Edició a cura de Jordi Malé i Joan R. Veny-Mesquida. Lleida: Aula Màrius Torres / Pagès.
- [Editorial]. "Una literatura en crisi, un país sense cultura?" (2014). *Els Marges*, 103 (primavera). 7-24.
- Fernández, Josep-Anton (2008). *El malestar en la cultura catalana*. Barcelona: Edicions 62.
- Ferraté, Joan (1989). *Provocacions*. Barcelona: Empúries.
- Fuster, Joan (1988). *Literatura catalana contemporània*. Barcelona: Curial.
- Galves, Jordi (2006). "Les raons de la crítica catalana contemporània". *Trípodos*, 19. 39-48 [Part del dossier «Essència o suplement. La literatura a la premsa d'avui.»]
- Jorba, Manuel (1986). "Crítica i erudició. Milà i la seva escola", dins Joaquim Molas (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. VII. Barcelona: Ariel. 437-457.
- Llompарт, Josep M. (1982). *Retòrica i poètica*. Palma: Moll.
- Malé, Jordi (2011). *Les idees literàries al període d'entreguerres*. Lleida: Universitat de Lleida, Càtedra Màrius Torres, Pagès Editors.
- Malé, Jordi, i Laura Borràs (2008). *Poètiques catalanes del segle XX*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (EdiUOC).
- Marfany, Joan-Lluís (1986). "Assagistes i periodistes", dins Joaquim Molas (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. VIII. Barcelona: Ariel. 143-186.
- Marrugat, Jordi (2011). "Crítica i cultura en el sistema literari català actual". *L'Espill. Segona època*, 38 (tardor). 30-58.
- Medina, Jaume (1987). "La crítica literària i la història de la literatura", dins J. Molas (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. X. Barcelona: Ariel. 191-211.
- Medina, Jaume (1988). "La crítica literària i la història de la literatura", dins J. Molas (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. XI. Barcelona: Ariel. 285-300.
- Oliver, Miquel dels Sants (1988). *La literatura en Mallorca*. A cura de Joan-Lluís Marfany. Barcelona: Departament de Filologia Catalana de la Universitat de les Illes Balears i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Orja, Joan [Josep-Anton Fernández, Oriol Izquierdo i Jaume Subirana]. *Fahrenheit 212. Una aproximació a la literatura catalana recent*. Barcelona: La Magrana.
- Panyella, Ramon (ed.) (2007). *La projecció social de l'escriptor en la literatura catalana contemporània*. Barcelona: Punctum i GELCC.
- Panyella, Ramon, i Jordi Marrugat (eds.) (2006). *L'escriptor i la seva imatge. Contribució a la història dels intel·lectuals en la literatura catalana contemporània*. Barcelona: L'Avenç i GELLC.
- Picornell, Mercè (2008). "Miralls o miratges? Discursos (meta)crítics en la literatura catalana dels darrers trenta anys", dins I. Graña i T. Iribarren (eds.), *La literatura catalana en la cruïlla (1975-2008)*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa. 173-221.
- Pons, Damià (coord.) (2004). Dossier "Els escriptors balears del segle xx. Una temptativa de cànon". *Lluc*, 841 (setembre-octubre).
- Pont, Jaume, i Josep M. Sala-Valldaura (eds.). *Cànon literari: ordre i subversió*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.
- Riba, Carles (1984). *Sobre poesia i sobre la meua poesia*. Barcelona: Empúries.
- Rosselló Bover, Pere (2013). "Poètica del pròleg: Josep M. Llompарт, prologuista de llibres de poesia". *Reduccions*, 102. 114-133.
- Rubió i Balaguer, Jordi (1996). *Estudis literaris*. Barcelona: Edicions 62 i "La Caixa".
- Sullà, Enric (2005). "La crítica literària, entre la universitat i l'actualitat". *Literatures. Segona època*, 3. 77-87. En línia: http://www.traces.uab.es/tracesbd/literatures/2005/literatures_a2005n3p77.pdf
- Vallverdú, Marta (2012). "Realisme històric. L'agitació cultural dels anys seixanta". *L'Avenç*, 384 (novembre). 28-43.

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	11530 - La Crítica Literària en la Literatura Catalana Contemporània
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	A
Idioma	Català

